

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Marii Mercatoris S. Augustino Æqualis Opera Quæcumque Extant

[Complectens Ea Quæ Ad Hæresim Nestorianam Spectant]

Marius <Mercator>

Parisiis, 1673

Religioso Et Deo amabili consacerdoti Nestorio Cyrillus, & quae convenit
apud Alexandriam synodus ex Aegyptia dioecesi, in Domino salutem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14215

tem, nullum absque isto judicantem: cum eo vivorum curam in summa providentia gerentem, & cum ipso mortuos suscitantem.

EPISTOLA TERTIA SYNODICA
SANCTI CYRILLI
ALEXANDRINI EPISCOPI

directa Nestorio Constantinopolitanæ urbis Episcopo, duodecim continens anathematismi capitula.

Mercatore interprete.

Epistola hæc Cyrilli habita olim pro toto concilio Ephesino.

Mæc illa celebris epistola, quæ olim vna pro toto concilio Ephesino habebatur, adeo fidei catholice doctrinam de incarnatione Verbi adversus Nestorium plene dilucideque exponit. Subjuncti anathematismi duodecim, quæ capita dicebantur a veteribus, magnam fecerunt invidiam Cyrillo, magnum diu catholicis negotium, ut ille non semel debuisset facere satis, sive amicis explicationem petentibus, sive adversariis plura objicientibus; isti coacti sunt, inter tractandum de pace inter Ecclesias, & faciendam fidem in concilio Chalcedonensi, de ipsis propter animorum offensionem silere.

Quando scripta.

Colligitur ex codice manuscripto PP. Carmelitarum, qui commendatur.

In codice manuscripto Carmelitarum Discalceatorum conventus Parisiensis data legitur mense Novembri die 30. Indictione XIV. quæ temporis notæ, nisi emendentur, coherere non possunt. Nam scripsit procul dubio Cyrillus postremum Nestorio ann. 430. & Nestorius Cyrilli litteras accepit Constantinopoli v. 11. Idus Decembris; si qua igitur fides codici, accepta fuisset Constantinopoli epistola septem post diebus, quam Alexandria scripta esset, quod omnino incredibile.

Cohærebunt omnia facile, si dicatur Alexandria scripta 3. Novembris, accepta Constantinopoli septimo Decembris, & Indictio, ut par est, non a Januario, quomodo esset decima tertia, sed a Septembri, quo mense decima quarta incepit.

Dividi potest commode tres in partes, quarum in prima legationis a sede apostolica velut historia narretur; in secunda fidei dogma, Nestoriceque sententia opposita exponatur; tertia complectatur duodecim anathematismos.

Posterioribus porro duabus, nihil cautius scribi potuit, nihil callidius, aut prudentius potius, ut si Nestorius subscripsisset, quod erat jussus, verbis plane contradicentibus, sua quæ docuerat, revocare nemini non aperte videretur.

Legi vtiliter vix potest, nisi prius attentius perpensa fuerint literæ sancti Celestini datæ ad Nestorium ex synodo Romana. Habentur illæ 1. parti. conc. Ephes. cap. 18. & a nobis referentur in dissertatione de synodis habitis in causa Nestorii.

Dividitur in tres partes.

Coniungenda cum literis summi Pontificis ad Nestorium.

ΤΩ ΕΥΛΑΒΕΣΤΑΤΩ
καὶ θεοφιλεστάτῳ συλλειτουργῷ
Νεστορίῳ Κύριλλος, ἐκ τῆς συνα-
ξοδοῦ ἐν Αἰγυπτίᾳ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ
ἐκ τῆς Αἰγυπτιακῆς διοικήσεως, ἐν
κλειῷ χαίρειν.

RELIGIOSO ET DEO
amabili consacerdoti Nesto-
rio Cyrillus, & qua convenit
apud Alexandriam synodus
ex Aegyptia diœcesi, in Do-
mino salutem.

ΤΟΥ ἁγίου ἡμῶν λέγοντος ἐναργῶς.
Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ,
ὅτι ἐστὶ μου ἄξιος· καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγα-
τέρα ὑπὲρ ἐμέ, ὅτι ἐστὶ μου ἄξιος· ἢ πάτρι-
μόν ἡμεῖς, οἱ πατέρες τῆς ἐκκλησίας ἀπαυ-
λωτοί, ὅτι ὑπεραγαπήθητε τὸν πῶτον ἡμῶν σω-
τήρα Χριστὸν, ὅτι ἡμεῖς ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἐπίσταται
διωχθήσεται; ἢ πῶς ἐρησώμεθα ἀπολογία, σωτηρίαν

CUM salvator noster aperte pronun-
tiet: Qui diligit patrem aut matrem
super me, non est me dignus; & qui diligit
filium aut filiam super me, non est me di-
gnus; quid nos patiemur, qui deposci-
mur a tua religione, ut te super Chri-
stum salvatorem omnium diligamus?
quid enim nobis in die iudicii prode-
rit? aut quam satisfactionem reperire
poterimus, ita diuturnum silentium

I.
Necessitas
exigendæ sa-
tisfactionis a
Nestorio pro
blasphemis,
& dato Ec-
clesiæ scanda-
lo.
Matth. 10. v.
37.

I iij

de prolatis ate contra cum blasphemiiis continentes? Et si quidem te tantummodo læderes, docens ista vel sentiens, sollicitudo nobis minor existeret: cum vero totam scandalizaveris Ecclesiam, & fermentum insolite pravitateis & novæ hæresis miscueris in populis, nec tantum ibidem positus, sed ubique consistentibus, (nam tuarum expositionum libri per cuncta vulgati sunt) quæ super nostro silentio ratio vitra, vel excusationis sermo sufficiat? aut quomodo non necesse sit meminisse Christi Domini sic dicentis: Non putatis quod venerim pacem mittere in terram, sed gladium; veni enim separare hominem adversus patrem suum, & filiam adversus matrem suam. Nam cum læditur fides, parentum reverentia, velut inutilis & periculosa, despicitur, & amor erga filios fratresque vitatur. Ad postremum etiam * post ipsam vitam a piis viris eligitur, ut meliorem resurrectionem, sicut scriptum est, consequantur.

Matth. 10. v. 34*

* Super ipsam vicam mors potius, 8. Heb. 11. v. 35.

II. Quam satisfactionem exigere Cælestinus summus pontifex.

Ecce itaque te simul, cum sancta synodo, quæ apud amplam urbem Romanam congregata est, præfidente sanctissimo & venerandissimo fratre & confacerdote nostro Cælestino Episcopo, his scriptis jam tertio convenimus, consilium dantes, ut a pravitate abstineas distorsisque dogmatibus, quæ & sentire cognosceris & docere: recipias vero fidem rectam Ecclesiis per beatissimos Apostolos & Evangelistas ab initio traditam, qui & oculis inspexerunt, & ministri Verbi fuisse monstrantur.

III. Sub qua interminatione.

Quod si hoc religio tua facere distulerit, juxta dilationem literis præfinitam sanctissimi & venerandissimi confacerdotis nostri Romanæ præfulis Ecclesiæ Cælestini; scias te nullam sortem habere nobiscum, nec locum aut colloquium cum Dei sacerdotibus & Episcopis obtinere: non enim est fas contemnere nos Ecclesias ita turbatas & scandalizatos populos, fidemque rectissimam violatam, dissipatam quin etiam gregem, quem custodire debueras, siquidem juxta nos amator recti dogmatis extitisses, sanctorum Patrum vestigia pia consecrans.

IV. Omnes a Nestorio abstent propter causam, qua de agitur, recipiuntur.

Omnes itaque, quos propter fidem tuam religio a communione removit, aut ab ordine suo deposuit, laicos & clericos, in nostra communione recipimus: non enim justum est eos tuis decretis opprimi, qui noverunt recta sentire, qui etiam bene fa-

ούτω ἠμῶσδε τὴν μακαρίαν, ἐπὶ ταῖς πόλιν αὐτῆς Ἰουδαίας κατ' αὐτὴν δυσφημίας; καὶ εἰ μὴ σαυτὸν ἠδικαίης μοι, & τοιαῦτα φρονεῖν καὶ διδάσκων, ἢ ἦσαν αὐτῶν ἡ φρονεῖν. ἐπειδὴ δὲ πᾶσιν ἐσκαυδαλίνας ἐκκηνοῖται, καὶ ὁμιλίαις αἰρέσεως ἀήθους καὶ ἕτερος ἐμβέβληκτος πῶς λαοῖς καὶ ἐκ τοῖς ἐκείνου. ἀλλὰ καὶ ἐ τοῖς ἀποστόλοις περικλυτοῖς τῶν ὁσίων ἐξηγήσαντο & βιβλία πῶς ἐπὶ τῶν πᾶσι ἡμῶν σιωπῆς ἀρχαῖς λόγους; ἢ πῶς οὐκ ἀνάστη μεμνησθαι τῆς Χειροῦ λόγουτος. Μὴ νομίσητε, ἐπὶ ἡλθόντες βλάψαντες τὸν ζῶον Ἐπιπέδων, ἀλλὰ μέγαρον; ἢ ἡλθόντες διδάσκειν ἀνθρώπων καὶ τῶν πᾶσι αὐτῶν, καὶ συλατῆρα καὶ τῶν μητρῶν αὐτῶν. πίστεως καὶ ἀδελφότητος, ἐπὶ τῶν μὴ ὡς ἐωλες & ὁπισθοδρομῆς, ἢ ὡς τῶν ἁγίων ἀδελφῶν ἡμεῶν. καὶ οὐκ εἰς τὰ κτήνη καὶ ἀδελφοῖς φιλοσοφίας νόμους, & τῶν ζῶον ἀμείνων ἐστὶν λαοῖς τοῖς ἀποστόλοις ὁ δὲ λαός, ἢ ἀ κρήνητος ἀνάστασις τῶν καὶ τῶν ἁγίων.

Ἰδὺν ἴδιναι ἅμα τῆς ἀγίας συνόδου, τῆς καὶ τῶν μεγάλων Ρώμης συνάξεσιν; παρὲς δρόμοις τῆς οἰκίας καὶ ἡσυχασταῖς ἀδελφοῦ, & συλλειτουργοῦ ἡμεῶν Κηρύττου τῆς ὁπισθοδρομίας, καὶ τῶν τοῖς ἀποστόλοις ἀποστόλοις ἡμεῶν, συμβαλλόντες ἀποστέλλειν ἡμῶν οὕτω σκαυτῶν, καὶ διεγραμμένον δόγμα, ἢ καὶ φρονεῖν & διδάσκων, ἀποπέλας ἢ τῶν ὁσίων πῶς, ἢ τῶν ἐκκηνοῖται πόλιν ἀποστόλων καὶ ἀποστόλων, οἱ καὶ ἀποστόλων καὶ ἁγίων τῶν λόγων γρηγοῦσαι.

Καὶ εἰ μὴ τῶν δρόμων ἢ οὐκ ἀποπέλας, καὶ τῶν ἀποπέλας ἀποπέλας ἐν τῶν ἁγίων καὶ ἡσυχασταῖς ἀδελφοῦ, καὶ συλλειτουργοῦ ἡμεῶν τῶν Ρωμαίων ἐκκηνοῖται ὁπισθοδρομίας Κηρύττου, γίνωσκε σαυτὸν οὐδένα κληρὸν ἔχοντα μὴ ἡμεῶν, οὐδὲ τῶν, ἢ λόγων ἐν τοῖς ἱεροῖς τῶν Θεοῦ καὶ ὁπισθοδρομίας. οὐδὲ γὰρ οὐδένα ἀποπέλας ἡμῶν ἐκκηνοῖται οὕτω τῶν ἀποπέλας, & σκαυτῶν ἀποπέλας λαοῖς, καὶ πῶς ὁσίων ἀποπέλας, & ἀποπέλας πόλιν Ἰουδαίας πόλιν, ἢ οὐκ ὁσίων ἀποπέλας. εἴτε ἡμεῶν καὶ ἡμῶν ὁσίων ἀποπέλας ἐκκηνοῖται, πῶς τῶν ἀγίων πατέρων ἡμεῶν ἀποπέλας.

Ἀπασί τῶν τοῖς πόλιν οὐκ ἀποπέλας καὶ ἐκκηνοῖται ἀποπέλας πῶς πῶς, ἢ καὶ ἀποπέλας ἀποπέλας καὶ ἀποπέλας, κοινωτικῶν πῶς ἐκκηνοῖται. οὐ γὰρ ἐστὶν δικαίον τοῖς ὁσίων φρονεῖν ἐκκηνοῖται, οὐκ ἀποπέλας ἀποπέλας. ἐπὶ οἱ καὶ ἀποπέλας ἀποπέλας.

ἀντιερίηκασι. τὸν γὰρ αὐτὸ καὶ ἀμεμνηνας ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῇ γραφείῳ πατρὶς σου πατρὸς τῆς μεγάλης Ρώμης ἀγιάταιν, καὶ σιωπεύοντων ἡμῶν Κηρύσσον.

Οὐκ ἀρκέσει δὲ τῇ τῇ βύλα βεβαίως ὁ σιωποῦντων ἡμῶν ὁ τῆς πίστεως σύμβολον, ὅσα τε τῆν καὶ κληροῦς ἐν ἀγίῳ πνεύματι πατρὶς τῆς ἀγίας καὶ μεγάλης συνόδου, καὶ τῆς κληροῦς σιωπῆσεως ἐν τῇ Νικαίᾳ. νεώτερος γὰρ, καὶ ἡμετέρας ἐκείνης ἐρήθως αὐτὸ, διεσπασμένως ἢ μάλλον, καὶ ὁμολογῆσαι τῇ φωνῇ πλὴν λέξιν. ἀλλὰ γὰρ ἀκόλουθον ἐξ ἡμετέρας καὶ ἐκείνης ὁμολογῆσαι, ὅτι καὶ ἀναθεματίζεσθαι μὲν τὰ μαρὰ σουτὸν καὶ βέβηλα δόγματα. Φρονήσεως ἢ ἐδιδάξτε, ἀ καὶ ἡμεῖς πῶντες, οἱ τε καὶ πλὴν ἐσπέρων, καὶ πλὴν ἐφάσθη ἑπίσκοποι, καὶ διδάσκαλοι, καὶ λαοὶ ἡγεμόνοι.

Συνέθετο δὲ ἡ καὶ πλὴν Ρώμην ἀγία συνόδος, καὶ ἡμεῖς ἀπῶντες, ὡς ὅρατος ἐξήρῳ καὶ ἀνεπιλήπιως, τῆς γραφείσεως ἐπιστολῆς πατρὸς πλὴν σὺν βύλα βεβαίως πατρὶς τῆς Αλεξάνδρου ἐκκλησίας. ἡμετέρας ἡμῶν τῆς γραμμασί, ἀ τε δεῖ φρονῆναι καὶ διδάσκειν, καὶ ἂν ἀπέχεσθαι παροχή.

Αὐτὴ γὰρ τῆς καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας ἡ πίστις, ἡ σιωποῦσιν ἀπῶντες, οἱ τε καὶ πλὴν ἐσπέρων, καὶ πλὴν ἐκ ὀρθοδόξοι ἐπίσκοποι. Πιστεύομεν εἰς ἓνα Θεὸν πατέρα πνευματικῶν, πῶντων ὁρατῶν τε καὶ ἀορατῶν ποιητῶν, καὶ εἰς ἓνα κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ τῆς μονογενῆς, γεννητὸν ἐκ τοῦ πατρὸς, πρὶν ἔσθιν, ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ πατρὸς. Θεὸν ἐκ Θεοῦ, φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινῶς γεννητὸν, οὐ ποιητὸν πατέρα ὁμοούσιον τῷ πατρί. δι' οὗ τὸ πῶντα ἐγήρῳ, καὶ ἐκ τῆς οὐρανῶν, καὶ ἐκ τῆς γῆς. ὅτι δι' ἡμᾶς τοῖς ἀεισπέρων, καὶ διὰ τῆς πλὴν ἡμετέρας σωτηρίας κατεβήντα, καὶ ἐγκαθίστα, καὶ ἐκ δυνάστευσεν ἡμᾶς. καὶ ἀναστὰς τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀνέστη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, ἐρχόμενος κρῖναι ζῶντας καὶ νεκροὺς. καὶ εἰς τὸ πῶντα τῶν ἀγίων. τοῖς ἢ λέγοντας. Ἡν ποτε, ὅτε ἐκ τῶν καὶ πλὴν ἡμετέρας ἐκείνης ἐκείνης, ἢ ἐκ τῆς ἐπίσεως ἡμετέρας οὐσίας, φάσκειντες εἶναι, καὶ πρὸ τῆς ἢ ἄλλοιῶν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τοῖς ἀεισπέρων ἢ καθολικῆ καὶ ἀποστολικῆ ἐκκλησίας.

Ἐπόμενοι δὲ πῶντα τῆς ἀγίων πατέρων ὁμολογίαις, ἀ πεποιῶνται, λαλοῦντες ἐν ἀλήθειᾳ τῆς ἀγίας πνεύματος, καὶ τῆς ἐκ ἀλλοῖς ἐπινοῶν

cientes tibi prudentissime restiterunt : hoc idem namque in epistola, quam misisti ad praesulem amplae Romae sanctum & coepiscopum nostrum Celestinum, significare curasti.

Non autem sufficit tuae religioni solummodo fidei symbolum confiteri, quod expositum est per idem tempus, sancti spiritus largitate, a venerando & magno concilio apud Nicæam congregato : hoc enim nec intellexisti, nec recte interpretatus es, perversa licet sono vocis eadem verba protuleris. Sed consequens est, ut iurejurando fatearis, quod anathematizes quidem tua polluta & profana dogmata ; sentias autem & doceas, quae nos univerti, sive per Orientem, sive per Occidentem, Episcopi & magistri, praesulesque populorum credimus & docemus.

Epistolis autem ab Alexandrina tuae religioni directis Ecclesia consensus praebuit, tam ea, quae apud urbem Romam convenit sancta synodus, quam etiam nos omnes, velut recte, irreprehensibiliterque conscriptis. Subdidimus autem his nostris literis, quae te sentire oporteat & docere, & a quibus abstinere conveniat.

Haec est enim fides apostolicae & catholicae Ecclesiae, cui cuncti consentiunt orthodoxi per Orientem Occidentemque Pontifices : *Credimus in unum Dominum, Patrem omnipotentem, omnium visibilium & invisibilium conditorem. Et in unum Dominum IESUM CHRISTUM, filium Dei, natum de Patre unigenitum, hoc est, de substantia Patris, Deum ex Deo, lumen ex lumine, Deum verum ex Deo vero, natum, non factum, hominibus Patri, hoc est, unius cum Patre substantiae, per quem omnia facta sunt in caelo & in terra, qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit, & incarnatus est, & homo factus est, passus est, & resurgens tertia die ascendit in caelos, unde venturus est judicare vivos & mortuos. Et in spiritum sanctum. Eos autem, qui dicunt: Erat tempus quando non erat, & antequam nasceretur non erat, & quia ex nullis extantibus factus est, aut ex alia substantia vel essentia, dicentes esse aut convertibilem & commutabilem filium Dei; anathematizat catholica & apostolica Ecclesia.*

Sequentes itaque per omnia sanctorum Patrum confessiones, quas loquente in eis sancto spiritu, protulerunt intentioni, quae est in eorum intellectibus

V. Forma ezhibenda fatisfactionis a Nestorio.

VI. Observa de epistolis duabus prioribus Cystilli.

VII. Symbolum Nicænum.

VIII. Explicatio catholica symboli.

quis vestigiis inherentes, atque iter ambulantes regium, profitemur quod ipse vnigenitus Dei Verbum Deus, natus ex ipsa Patris essentia, de Deo vero Deus verus, lumen de lumine, per quem omnia facta sunt, sive in caelis, sive in terra, salutis nostrae causa descendens, ad exinanitionem sese dignatus est inclinare, incarnatus autem & homo factus, id est, carnem de Virgine sancta suscipiens, eamque sibi propriam faciens, nativitate nostram ex vulva sustinuit, homo de muliere procedens, nec quod erat abiciens: nam licet factus sit in assumptione carnis & sanguinis, tamen etiam sic quod erat, Deus natura scilicet & veritate, persistit.

ἰρηλατωῦντες οὐρανόν, καὶ βασιλικῶν ὡσαύτῃ ἐρχομένοι τρέπον, φαιδρῶ, ὅτι αὐτὸς ὁ μονογενὴς ἦ Θεοῦ λόγος, ὁ δὲ αὐτῆς ἡμετέρας ἡμετέρας, ὁ δὲ Θεοῦ ἀληθινὸς Θεὸς ἀληθινός, ὁ φῶς τὸ ἐκ φωτός, ὁ δὲ δὲ τὰ πάντα ἐγένετο, πᾶσι τε ἐν τῷ ἕκαστῷ, καὶ πᾶσι ἐν τῇ γῆ, ἡμετέρας ἐνεκα σωτηρίας κατελθὼν, καὶ καθὼς ἐαυτὸν εἰς κένωσιν, ἐγκατάστη τε, καὶ ἐκένωθη, τὸ ἔστι, ἔθηκε κατὰ τὴν ἐκ τῆς ἀγίας κρῆνης, καὶ ἰδίᾳ αὐτῆς ποινασάμενος ἐκ μήτρας, ἡ καὶ ἡμᾶς ὑπερέβαινε ἡμεῖς, καὶ παρὰ τὴν ἀνθρώπου ἐκ γυναικός, οὐχ ἕως τοῦ ἀποβληκῶς, ἀλλ' εἰ καὶ γένοιτο ἐκ παρθενοῦ ἡ ἑσθλῆς καὶ ἀμαρτίας, καὶ οὕτω μεμβρῆκαίς ἕως τοῦ, Θεὸς δηλοῦντι φύσιν καὶ ἀληθείᾳ.

IX. Quae catho-
licorum dicta
Nestorius cri-
minaliterur.
Pal. 101. v. 28.

Nec carnem itaque dicimus in natura deitatis esse conversam, nec in substantiam carnis ineffabilem Dei Verbi essentiam commutatam: inconvertibilis etenim est, & incommutabilis, idemque ipse, juxta Scripturas, jugiter permanens. Vifus est autem & parvulus, sed potius adhuc in cunabulis, & in sinibus genitricis Virginis constitutus, univrsam creaturam replebat ut Deus, genitori suo indivisus existens: quod divinum est enim, sine quantitate & sine mole cognoscitur, nec vllis terminis continetur.

Οὕτε ὃ ἡ ἔθηκε φαιδρῶ εἰς ἡμετέρας ἡμετέρας φύσιν, οὕτε μὲν ἑσθλῆς εἰς φύσιν, πᾶσι ὑπερέβαινε Θεοῦ λόγου κατὰ τὴν ἑσθλῆς φύσιν, ἀπερὶ τὸν γὰρ ἔστι, καὶ ἀδελφώτατος παρτελεῖς μὴ ὁ αὐτὸς αἰεὶ ἐν τῷ ἑσθλῶ ἡμετέρας, ὁ δὲ βριφός ἐν ἀσφαρῶν ἡμετέρας ἔτι, καὶ ἐν κόλποις ἡ τεκούσης κρῆνης, πᾶσι ἐπληθεύῃ ἡ κηπίσιν, ὡς Θεός, ἐκ σπυροῦ τοῦ ἐκ γυναικῶν. ὁ γὰρ θῆος, ἀποτόν τε ἔστι, ἐ ἀμέγαλτος, ἐ περαιοσμένον ἐκ αὐτῆς.

X. Quae ipse
Nestorius catho-
licam fidem
obsceret.

Unitum ergo carni Verbum secundum substantiam confitentes, vnum adoramus filium, Dominum IESUM CHRISTUM, non seorsum ponentes & determinantes hominem & Deum, velut invicem sola dignitatis & auctoritatis unitate conjunctos: haec enim novitas vocis est, & aliud nihil. Nec item Christum specialiter nominantes Deum Verbum, quod ex Deo est, nec alterum similiter Christum specialiter, qui de muliere natus est, sed vnum solummodo Christum Dei Patris Verbum, cum propria carne cognoscimus. Tunc enim ut homo, juxta nos, unctus est, quamvis spiritum dignis ipse contulerit, sed non ad mensuram, sicut beatus Evangelista Joannes asseruit.

Ἡμετέρας γὰρ μὲν ἑσθλῆς καὶ ὑπερέβαινε ὁμοιωμένους ἡ λόγον, ἐνα παρθενοῦ ἡμετέρας ἡμετέρας, καὶ κέλειον ἡμετέρας ἡμετέρας, οὕτε ἀπὸ μέγας ἡμετέρας, καὶ ἐξελίχοντες ἀνθρώπου ἐ Θεόν, οὕτε σιωπημένους μάλλον ἀλλήλοις πᾶσι ἀλλήλους καὶ ἀδελφῶν ἐνοτήτι. κηροφῶνᾳ γὰρ τῶν, καὶ ἔτερον ἑσθλῆν. οὕτε μὲν ἡμετέρας ἡμετέρας ὁμοιωμένους, ἡ ἐκ Θεοῦ λόγον, ἐ ὁμοίως ἰδίᾳ ἡμετέρας ἡμετέρας, ἡ ἐκ γυναικός. ἀλλ' ἐνα μόνον εἰδόντες ἡμετέρας, ἡ ἐκ Θεοῦ πατρός λόγον μὲν τῆς ἰδίᾳ ἡμετέρας. τότε γὰρ ἀνθρώπου κηροφῶν ἡμετέρας ἡμετέρας, καὶ τῶν ἡμετέρας ἡμετέρας ἡμετέρας ἡμετέρας δίδου αὐτῶς, ἐ ἐκ ἐκ μὲν τοῦ, κατὰ φησὶν ὁ μακαρίος ἐκ τῆς ἡμετέρας.

XII. Quae in ca-
nonis non sit
pariter ἐπιφανῆς

Sed nec illud dicimus, quod Dei Verbum veluti in homine communi, qui de sancta Virgine natus est, habitavit, ne Deum homo Christus habitatorem possidere credatur. Quamvis enim Verbum habitaverit in nobis, & dictum sit, in Christo habitare omnem plenitudinem deitatis corporaliter; haud tamen intelligimus, quod caro factus, sicut in sanctis habitare dicatur,

ἀλλ' οὐδὲ ἐκ τῆς φαιδρῶ, ὅτι κατὰ τὴν ὁ ἐκ Θεοῦ λόγος, ὡς ἐκ ἀνθρώπου κοινῶς, ὅτι ἐκ ἡ ἀγίας κρῆνης γυναικῶν, ἡ καὶ ἡμετέρας ἀνθρώπου νοῦτο κηροφῶν. εἰ γὰρ καὶ ἐκ κηροφῶν ἐκ ἡμῶν ὁ λόγος, ἐ ἐκ τῆς κατὰ τὴν ἡμετέρας πᾶσι ἡμετέρας ἡμετέρας σωματικῶς. ἀλλ' οὐκ ἐκ τῆς φαιδρῶ, ὅτι ἡμετέρας ἡμετέρας, οὐχ ὡσαύτῃ ἐκ τῆς ἀγίας κατὰ τὴν ἡμετέρας.

χρ' ἢ ἴσον καὶ ἐν αὐτῷ ἔσονται ἡμέτεροι διζευξόμεθα ἢ κατὰ κλησιν. ἀλλ' ἐνωθεὶς χρ' φύσιν, καὶ οὐκ εἰς ἑτέρα ἡαπεῖς, τοιαύτως ἐποίησατο ἢ κατὰ κλησιν, ἐν αὐτῷ λέγοντο ἔ ἢ ἄνθρωπος ψυχῆ σαφὲς ὁ ἴδιον ἑαυτοῦ σῶμα.

Εἰς αὐτὸν ἄρα Χριστὸς καὶ υἱὸς ἔκλειος, οὐχ ὡς σωματικῶς ἀπλάως τὴν ὡς Θεοῦ, ἐνότητι τῆς ἀξίας, ἢ ἡρω ἀδελφίας, ἔχοντος ἀνθρώπου σαφὲς Θεοῦ. οὐ γὰρ ἐνοὶ ἑξ φύσιν ἢ ἰσοπμία. ἔ ἡρω Πέτρος τε καὶ Ἰωάννης ἰσοπμοὶ μὲ ἀλλήλοισι, καὶ ἔ ἄποστολοι καὶ ἄγγιο μαθηταί· πλὴν οὐχ εἰς οἱ δύο. οὐτε μὲν χρ' ἄποστολοι ἢ ἰσοπμοὶ σωματικῶς ἰσοπμοὶ ἔσονται· οὐκ ἀπέχοντο γὰρ τῆς σαφὲς ἔνωσιν φρακτικῶ, οὐτε μὲν ὡς χρ' μετέωρον φρακτικῶ, ὡς ἔ ἡμεῖς καλλώμωροι ἔ κωσῆ χρ' ὁ γέγραμμενοι. Ἐν πρῶτῳ ἔσμεν σαφὲς αὐτοῦ.

Μᾶλλον δὲ ὁ τῆς σωματικῶς ὄνομα φρακτικῶ, ὡς οὐκ ἔχον ἰχμῶδες σημεῖω καὶ ἔνωσιν.

Ἀλλ' οὐδὲ Θεοῦ, ἢ διαπότιν τῆ Χριστοῦ ἢ ἐκ Θεοῦ πατρὸς ἄσπον ὀνομαζόμεν· ἵνα μὴ πάλιν ἀναφανδὸν τιμωμεν εἰς δύο ἢ ἑνα Χριστοῦ, ἢ υἱὸν καὶ κωσῆ, ἔ δυσσημίας ἐκλήμακα φρακτικῶ, Θεοῦ εἰσὶν καὶ διαπότιν ποιῶντες αὐτοῦ. ἐνωθεὶς γὰρ, ὡς ἡδη φρακτικῶ, ὁ τῆ Θεοῦ λόγος φρακτικῶ ἄσποσιν, Θεοῦ μὲν ἔστι τῆ ἄσπον, διαπότιν ἢ τῆ πρῶτος· οὐτε ἢ αὐτοῦ εἰσὶν διδῶδες ἔσται, οὐτε διαπότιν. ἄσποσιν γὰρ, μᾶλλον δὲ ἡδη ἔ διαποτιν, ὁ οὐτω φρακτικῶ ἔ λέγοντο. ἔφρη μὲ γὰρ Θεοῦ εἰσὶν ἢ πατέρα φρακτικῶ Θεοῦ ἀν φύσιν, καὶ οὐκ ἢ οὐσίας αὐτοῦ. ἀλλ' οὐκ ἢ ἡρω κωσῆ, ὅτι μὲ τῆ μείνω Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου γέροντο ἄσπο Θεῶ, κατὰ γὰρ ἢ φρακτικῶ νόμον τῆ ἢ ἀνθρώπου φύσιν· αὐτοῦ ἢ εἰσὶν πῶς ἀνθρώπου Θεοῦ ἢ διαπότιν. Οὐκ οὐ, ὡς ἀνθρώπου, καὶ ὅσον ἢ καὶ εἰς γὰρ ὁ φρακτικῶ τῆ κωσῆσιν μετέωρον, ἄσπο Θεῶ μὲ ἢ ἡμῶν ἑαυτοῦ εἶναι φρακτικῶ. οὐτω γέροντο ἔ ἄσπο νόμον, καὶ τῆ φρακτικῶ αὐτοῦ τῆ νόμον, ἔ ἡρω τῆ ἄσπο φρακτικῶ, ὡς Θεοῦ.

Παραπομπὴ ἢ λέγοντο ἔπι Χριστοῦ. Διὰ τῆ φρακτικῶ, ἢ φρακτικῶ σῶμα. Διὰ τῆ ἀσποσιν φρακτικῶ ἢ ὀνομαζόμεν. φρακτικῶ δὲ σαφὲς τοιαύτω κἀκῆο εἶπειν· Ὀλοφθῆν ἔ φρακτικῶ συζητηματικῶ Θεοῦ. ὁ γὰρ ἄσπο λέγοντο ἀσποσιν πάλιν εἰς δύο Χριστοῦ, καὶ ἀνθρώπου ἴσπον ἀπὸ μίερον ἰδικῶς, καὶ Θεοῦ ὀμοῖως. φρακτικῶ γὰρ ὀμοσιν μίερον τὴν ἑνωσιν, καὶ

catur, nec talem in ipso habitationem factam definire tentavimus; sed vnitus juxta naturam, nec in carne penitus commutatus, talem sibi fecit habitationem, qualem & anima hominis habere creditur ad proprium corpus.

Unus igitur est Christus, filius & Dominus, non velut conjunctionem quamlibet, quæ in vnitate dignitatis & auctoritatis, homine habente ad Deum: non enim potest vnire naturas sola dignitatis æqualitas, namque Petrus & Joannes æqualis sunt in alterutrum dignitatis, propter quod & Apostoli & sancti discipuli esse monstrantur; verumtamen vterque non vnus est. Nec juxta collationem vel connexionem, modum conjunctionis advertimus: hoc enim ad vnitatem non sufficit **NATURALEM**; nec secundum participationis effectum, sicut nos etiam adherentes Domino, vnus cum ipso spiritus sumus.

Imo potius conjunctionis nomen evitamus, tanquam non existens idoneum, quod significet vnitatis arcanum.

Sed neque *Deum aut dominum Christi Verbum Dei* Patris asserimus, ne iterum manifestius in duos dividamus vnum Christum filium & dominum, & in crimen sacrilegii recidamus, Deum illum sui ipsius facientes & dominum: vnitus quippe, sicut superius diximus, **Deus Verbum carni secundum substantiam**, Deus quidem est omnium & dominator vniversalitatis, verumtamen nec servus est sibi ipsi, nec dominus, quia ineptum est, vel potius impium, hoc sentire, vel dicere: quamvis enim Deum suum Patrem dixerit, cum Deus sit etiam ipse natura, & de illius essentia; tamen nullatenus ignoramus, quod manens Deus, homo quoque factus sit, qui sub Deo juxta debitam legem naturæ humanitatis existeret; ipse vero sibi, quomodo vel Deus poterit esse vel dominus. Ergo sicut homo, quantum decenter exinanitionis mensura congruit, sub Deo se nobiscum esse disseruit. Hoc etiam modo *sub lege factus est*, quamvis ipse promulgaverit legem, & legislator vt Deus extiterit.

Cavemus autem de Christo dicere: *Propter assumptentem venero assumptum, & propter invisibilem adoro visibilem*. Horrendum vero super hoc etiam illud adijcere: *Is qui susceptus est, cum eo qui suscepit, connumeratur Deus*. Qui enim hæc dicit, dividit iterum in duos Christos cum qui vnus est, hominem seorsum in parte, & Deum similiter in parte constituens: evidenter enim denegat vnitatem, se-

XII. Quod Christus sublimiter vnus.

XIII. De nomine σωματικός.

XIV. Quod Verbum non sit Christi dominus.

Gal. 4. v. 4.

XV. De connumeratione venero.

Handwritten marginal notes in the left margin.

et oblationem noluit; holocausta et pro peccato non tibi placuerunt; corpus autem perfectum est mihi. Tunc dixi: Ecce venio, in capite libri scriptum est de me, ut faciam, Deus, voluntatem tuam. Oblulit enim proprium corpus, non pro se, sed pro nobis, in odorem suavitatis: nam pro se vel oblatione vel sacrificiis non indiget, ab omni peccato liber, ut Deus, existens. Quod si omnes peccaverunt, et egent gloria Dei, secundum hoc quod fumus ad mutabilitatis excessum proniores effecti, et peccatis agrotavit humana natura, ipse vero non ita, ideoque nos gloria ejus egemus: cui crit ultra jam dubium, quod agnus verus propter nos & pro nobis sit immolatus: Qui dicit autem, quod semetipsum tam pro se quam pro nobis obtulerit, nullatenus impietatis crimen effugiat, cum nihil profus ille deliquerit, nec vltum fecerit omnino peccatum. Qua igitur egeret oblatione, nullo suo extante facinore, pro quo, si esset, satis admodum convenienter offerret?

ΚΑΘ. 3. V. 23.

XXI. Quod Spiritus sanctus non sit major Christo.

IOAN. 16. V. 14.

IOAN. 16. V. 13. IOAN. 14. V. 6. Procedit a Patre & Filio.

IOAN. 16. V. 14.

De Spiritu quoque cum dicit: Ille me glorificabit; hoc rectissime sentientes vnum Christum & Filium, non velut alterius egentem gloria, confitemur ab Spiritu sancto gloriam consecutum, quia Spiritus ejus nec melior ipso, nec superior est; sed quia mira opera faciens ad demonstrationem suae deitatis, virtute proprii Spiritus utebatur, ab ipso glorificari dicitur, quemadmodum si quis de hominibus asseveret, quod virtus sua vel disciplina qualibet vnumquemque clarificet: quamvis enim in sua sit substantia proprietate, juxta id quod Spiritus est, & non Filius, attamen alienus non est ab illo; nam Spiritus appellatus est veritatis, & veritas Christus est: unde AB ISTO SIMILITER, SICUT EX DEO PATRE PROCEDIT. Denique hic ipse Spiritus etiam per sanctorum manus Apostolorum miracula gloriosa perficiens, Dominum glorificat IESUM CHRISTUM, postquam ascendit in caelum: nam creditus est Christus natura Deus existens, per suum Spiritum virtutes efficiens, ideoque dicebat: De meo accipiet, et annuntiabit vobis. Nequaquam vero participatione alterius idem Spiritus sapiens aut potens dicitur, quia per omnia perfectus est, & nullo profus indigens bono: nam paterna virtutis & sapientiae, id est, Filii

et propter nos, oblationem noluit; holocausta et pro peccato non tibi placuerunt; corpus autem perfectum est mihi. Tunc dixi: Ecce venio, in capite libri scriptum est de me, ut faciam, Deus, voluntatem tuam. Oblulit enim proprium corpus, non pro se, sed pro nobis, in odorem suavitatis: nam pro se vel oblatione vel sacrificiis non indiget, ab omni peccato liber, ut Deus, existens. Quod si omnes peccaverunt, et egent gloria Dei, secundum hoc quod fumus ad mutabilitatis excessum proniores effecti, et peccatis agrotavit humana natura, ipse vero non ita, ideoque nos gloria ejus egemus: cui crit ultra jam dubium, quod agnus verus propter nos & pro nobis sit immolatus: Qui dicit autem, quod semetipsum tam pro se quam pro nobis obtulerit, nullatenus impietatis crimen effugiat, cum nihil profus ille deliquerit, nec vltum fecerit omnino peccatum. Qua igitur egeret oblatione, nullo suo extante facinore, pro quo, si esset, satis admodum convenienter offerret?

Οταν ὁ λόγος περὶ τῶν πνεύματων. Εκείνος ἐμὲ δόξασι· νοουῶτες ὁρθῶς, οὐχ ὡς διδῆς ὀπίθεα τῆς κτῆ ἐπέρου φαροῦ, ἢ ἕνα Χειρὸν καὶ ἕν, ἢ πῶς τῷ ἁγίῳ πνεύματι διδῶν ἔλθῃ· ὅτι μηδὲ κρείττον αὐτοῦ, ἢ ἑαυτὸν ὁ πνεῦμα αὐτοῦ. ὅτι ὁ εἰς ἐδίξεν ἢ ἑαυτὸν ἡλίπτος ἐκείνησιν ὡς ἁγία πνεύματι, πῶς μεγαλοφυγία, διδῶσα καὶ αὐτὸν φησιν, ὡς περὶ αὐτοῦ εἶπεν καὶ τις λέγει τῶν κατ' ἡμᾶς, πῶς ἢ εἰς οὐρανοῦ ἰσχυρὸς αὐτῶν τυχόν, ἢ ἡσυχία ἐπισημῆς ἢ ἐφ' ὁποῦν, ὅτι διδάσκει με. Εἰ γὰρ καὶ ἔστι ἐν ἑαυτῷ ὁ πνεῦμα ἰδιῶν, καὶ δὴ καὶ νοῦται κατ' ἑαυτὸν, καὶ πνεῦμα ἐστὶ, ἢ οὐχ ἕνός· ἀλλ' αὐτὸν ἐστὶν εἰς ἀλλοτρίων αὐτοῦ πνεῦμα γὰρ ἀληθείας ἀνομιῶν, ἢ ἐστὶ Χειρὸς ἢ ἀληθείας· καὶ πῶς αὐτῶν κατ' αὐτοῦ, κατὰ τὸν ἀρχὴν ἢ εἰς τὸ Θεοῦ καὶ πατρὸς· ἐπερὶ τοῦ τοῦ πνεύματος καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ τῶν ἁγίων ἀποστόλων (ὡς πῶς ἀδελφὰ μὲν) ὁ ἀληθὴν ἢ κούριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν εἰς τὸ οὐρανόν, ἐδίξασιν αὐτόν. ὅτι περὶ γὰρ, ὅτι Θεὸς καὶ φύσις ἐστὶ, πάλιν αὐτὸν ἐπερὶ τῶν ἀφ' αὐτοῦ πνεύματος. ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ ἐφ' ἑαυτοῦ, ὅτι εἰς τὸν ἐμὸν λόγον, καὶ ἀληθὴν ἕν. καὶ ἐπὶ τοῦ φαροῦ, ὡς εἰς μετὰ τῶν πνεύματων ἐστὶ φωνὴν τε καὶ δυνατὸν. πῶς τῶν γὰρ, καὶ ἀπεροδῆς ἐστὶ πῶς ἀγαθὸν. ὅτι ὁ καὶ πατρὸς δυνατὸς καὶ φωνῆς, τῶν ἐστὶ, ὁ ἕνός,

v. Si quis dividit personis duabus, vel substentis eas voces, quæ in apostolicis scriptis continentur, & evangelicis, quæ de Christo a sanctis dicuntur, vel ab ipso etiam de se ipso, & has quidem, velut homini qui præter Dei Verbum specialiter intelligatur, aptaverit, illas autem, tanquam dignas Deo, foli Dei Patris Verbo deputaverit; anathema sit.

v. Si quis audet dicere, Christum hominem *θεογενεσ*, id est, Deum ferentem, ac non potius Deum esse veraciter dixerit, tanquam vnum filium per naturam, secundum quod *Verbum caro factum est*, & *communicavit similiter, ut nos, carni & sanguini*, anathema sit.

Joan. 1. v. 14. Heb. 1. v. 14.

vi. Si quis dicit Deum vel Dominum Christi esse Dei Patris Verbum, & non magis eundem ipsum confitetur Deum simul & hominem, propterea quod *Verbum caro factum est*, secundum Scripturas, anathema sit.

vii. Siquis *JESUM* hominem operatione Dei Verbi dicit adjutum, seu *ειν, ζου, μρον*, & ei vngeniti gloriam, tanquam alteri præter ipsum existenti, tribui, anathema sit.

viii. Si quis audet dicere, assumptum hominem coadorandum Deo Verbo, & conglorificandum, & connuncupandum Deum, tanquam alterum cum altero, (nam, *am*, syllaba semper adjecta hoc cogit intelligi) ac non potius vna supplicatione veneratur Emmanuel, vnamque ei glorificationem dependit, juxta quod *Verbum caro factum est*, anathema sit.

ix. Si quis vnum Dominum nostrum *JESUM CHRISTUM* glorificatum dicit ab Spiritu sancto, tanquam qui aliena virtute per eum usus fuerit, & ab eo acceperit efficaciam contra imundos spiritus, & posse in hominibus divina signa facere, ac non potius proprium ejus Spiritum dicit, per quem divina signa complevit, anathema sit.

Heb. 3. v. 1.

x. Pontificem & Apostolum confessionis nostre factum esse Christum, divina scriptura commemorat: *Obtulit autem semetipsum pro nobis in odorem suavitatis Deo & Patri*. Si quis ergo Pontificem & Apostolum nostrum dicit factum, non ipsum Dei Verbum, quando *caro factum est*, & juxta nos homo, sed velut alterum præter ipsum specialiter hominem ex muliere: aut si quis dicit & pro se obtulisse semetipsum oblationem, & non potius pro nobis solis, non enim eguit oblatione, qui peccatum omnino nefecit; anathema sit.

Eph. 5. v. 1.

δ'. Εἰ τις *θεογενεσ* διπλῶν, ἢ ζου *κατασσει*, *αὐ* τε ἐν πῶς *βλαβηρικοῖς* ἢ *ἀπειρολοῖς* *συζητήμασι*, *ἀφανισμῶ* *φαναῖς*, ἢ *ἑπί* *Χριστῶ* *καὶ* τ' *ἀγίων* *λεγεμένων*, ἢ *πρὸ* *αὐτῶ* *καὶ* *ἐαυτῶ*. καὶ *αὐ* μὲν ὡς *ἀνθρώπου* *καὶ* τ' *ἐκ* *θεοῦ* *λόγον* *ἰδικῶς* *νομιθεῖν* *κατασσει*. *αὐ* δ' ὡς *θεογενεσ* *μονῶ* *τῶ* *ἐκ* *θεοῦ* *πατρὸς* *λόγον*. *ἀνάθεμα* *ἔστω*.

ε'. Εἰ τις *θεογενεσ* λέγων, *θεογενεσ* *ἀνθρώπου* *καὶ* *Χριστῶ*, ἢ *οὐχὶ* *δὴ* *μᾶλλον* *θεοῦ* *ἔστι* *καὶ* *ἀνθρώπου*, ὡς *ἕν ἐνα* *ἑ* *φύσις*, *καθὸ* *ζήσαν* *ἀφ'* *ὃ* *λόγος*, ἢ *κεκινῶν* *καὶ* *κατασσει* *ἡμῶν* *αἰμῶ* *καὶ* *σφραγῶ*. *ἀνάθεμα* *ἔστω*.

ς'. Εἰ τις *καμῶ* λέγων, *θεοῦ* *ἢ* *δεσποτικῶ* *τῶ* *Χριστῶ* *καὶ* *ἐκ* *θεοῦ* *πατρὸς* *λόγον*, *καὶ* *οὐχὶ* *δὴ* *μᾶλλον* *τὸ* *αὐτὸν* *ὁμολογεῖ* *θεοῦ* *ὅμοιο* *τε* *καὶ* *ἀνθρώπου*, ὡς *ζήσαν* *σφραγῶ* *τῶ* *λόγον*, *καὶ* *αὐ* *ζαφ* *ἀνάθεμα* *ἔστω*.

ζ'. Εἰ τις φησὶν, ὡς *ἀνθρώπου* *ἐπισημασῶ* *καὶ* *τῶ* *θεοῦ* *λόγον* *τὸ* *Ἰησοῦ*, ἢ *τὸ* *μνηστροῖς* *βιβλικῶ* *κατασσει*, ὡς *ἔτερον* *πρὸ* *αὐτῶ* *κατασσει*. *ἀνάθεμα* *ἔστω*.

η'. Εἰ τις *θεογενεσ* λέγων, *τὸ* *ἀνθρώπινον* *ἀνθρώπου* *συμπερικουφισθῶ* *διὸν* *τῶ* *θεῷ* *λόγον*, *ἢ* *συνδοξασθῶ*, *καὶ* *συζητημασθῶ* *θεοῦ*, ὡς *ἕτερον* *ἐν* *ἑτέρῳ*. *ὁ* *γὰρ*, *Σιω*, *αὐ* *κατασσει* *ἄλλοι*, *τῶ* *καὶ* *ἀνάθεμα* *ἔστω*, *καὶ* *οὐχὶ* *δὴ* *μᾶλλον* *μᾶ* *κατασσει* *ἡμῶ* *τὸ* *Εμμανουήλ*, *ἢ* *μὲν* *αὐτῶ* *τὸ* *δοξολογῶ* *ἀπατίμει*, *καθὸ* *ζήσαν* *σαφ* *ὃ* *λόγος*. *ἀνάθεμα* *ἔστω*.

θ'. Εἰ τις φησὶ, *τὸ* *ἕνα* *κῆλον* *Ἰησοῦ* *Χριστῶ* *δεδοξασθῶ* *καὶ* *τῶ* *πνεύματος* *ὡς* *ἀλλοπερία* *δυνάμει* *τῆ* *δὲ* *αὐτῶ* *ζαφ* *ἄλλοι*, *καὶ* *πρὸ* *αὐτῶ* *ζαφ* *ὁ* *ἐπισημασθῶ* *καὶ* *πνεύματι* *ἀκατασσει*, *καὶ* *ὁ* *πνεύματι* *εἰς* *ἀνθρώπου* *καὶ* *κατασσει* *καὶ* *κατασσει* *καὶ* *κατασσει* *καὶ* *κατασσει* *καὶ* *κατασσει*. *ἀνάθεμα* *ἔστω*.

ι'. *Ἀρχιερεῶ* *ἢ* *ἀποστόλων* *τὸ* *ὁμολογῶ* *ἡμῶ* *ζαφ* *ἡμῶ* *καὶ* *τῶ* *πνεύματος* *ὡς* *ἀλλοπερία* *δυνάμει* *τῆ* *δὲ* *αὐτῶ* *ζαφ* *ἄλλοι*, *καὶ* *πρὸ* *αὐτῶ* *ζαφ* *ὁ* *ἐπισημασθῶ* *καὶ* *πνεύματι* *ἀκατασσει*, *καὶ* *ὁ* *πνεύματι* *εἰς* *ἀνθρώπου* *καὶ* *κατασσει* *καὶ* *κατασσει* *καὶ* *κατασσει* *καὶ* *κατασσει*. *ἀνάθεμα* *ἔστω*.

Cel
Lit
N
ter
mi

e
p
f
s
c

ια. Εἰ τις οὐχ ὁμολογῆι τὴν κρεῖν σάρκα ζωοποιὸν (ἢ), & ἰδιαν αὐτῷ τῷ ἐκ Θεοῦ πατρὸς λόγῳ. ἀλλ' ὡς ἐτέρον πρὸς αὐτὸν, συνμιμνήσκῃ αὐτῷ καὶ τῶν ἀλζιαν, ἤρωα, ὡς μόνον ἴδιαν ἐνοίκιον ἐρηκτός. & οὐχὶ δὴ μᾶλλον ζωοποιὸν, ὡς ἐφημῶ, ὅτι γέγονεν ἰδιὰ τῷ λόγῳ τῷ ἐκ πάντων ζωοποιῶν ἰχθύοντος. ἀνάθεμα ἔστω.

ιβ'. Εἰ τις οὐχ ὁμολογῆι τὴν Θεοῦ λόγον παθόντα Ἐσθρι, ὡς ἐστὸν ἀμῶν Ἐσθρι, & θανάτου γλυτάμῳ Ἐσθρι, γέγονῶτα τε ἀποφύτικον ἐκ τῆς νεκρῶν, καὶ ζωῆ τῷ ὄντι, & ζωοποιὸς ὡς Θεός. ἀνάθεμα ἔστω.

x i. Si quis non confitetur, carnem Domini vivificatricem esse, & propriam ipsius Verbi Dei Patris; sed velut alterius præter ipsum conjuncti eidem per dignitatem, aut quasi divinam habitationem, ac non potius, ut diximus, vivificatricem esse, quia facta est propria Verbi cuncta vivificare prævalentis; anathema sit.

x i i. Si quis non confitetur, Dei Verbum passum carne, & crucifixum carne, & mortem carne gustasse, factumque primogenitum ex mortuis, secundum quod vita est, & vivificator, ut Deus, anathema sit.

Celestinus scripsit ad se a Nestorio literas Cyrillo misit.

PAUCAS huic epistolæ, licet omnium celeberrimæ, & plura sive historica, sive dogmatica continenti, notas subjecimus, quia examinanda erit accuratius iterum in dissertatione de synodis.

IN EPISTOLA QUAM MISISTI, &c.] Hæc est procul dubio prima, quam Nestorius ad Celestinum misit, & in qua leguntur ista: Nos non modicam corruptionem orthodoxiæ apud quosdam hic reperientes, & ira & lenitate circa egros quotidie vitimur, &c. Atque inde constat Celestinum Cyrillo, quas a Nestorio literas accepisset, misisse, quemadmodum & Cyrillus ad se a Nestorio scriptas, Romam deferendas Possidonio crediderat. Vide istas Nestorii literas prima parte operum Marii Mercatoris.

Cur Cyrillus præmiserit symbolum Nicænum. Serm. 3. velut in Mæcedon. & Arianos.

NEC RECTE INTERPRETATUS ES, &c.] Hic nempe, ubi ait: Nos autem nosse oportet, quod modo venit in recordationem concilii Nicæni, quod nusquam ausum est dicere, quia Verbum Deus natum est ex Maria virgine; & alia quæ prolixè profequitur. Tu vero locum consule, & intellige, cur fidem exposuerit Cyrillus, præmisso symbolo concilii Nicæni, ut vnde Nestorius fraudem faciebat imperitis, inde confutaretur.

De epistolis Alexandrinæ Ecclesiæ obscurus locus.

EPISTOLIS AUTEM AB ALEXANDRINA ECCLESIA TUÆ RELIGIONI, &c.] Obscurus locus, & a nullo, quod sciam, tentatus: quibus enim de epistolis ab Alexandrina Ecclesia directis intelligi debet? An de iis, quæ anathematismos haberent subjunctos: sed illæ ipsæ sunt, in quibus nunc versamur. An de prioribus duabus? quomodo ab Alexandrina Ecclesia, id est, synodo directæ sunt, cum nomine synodi Alexandrinæ, non perinde ac retriæ, sed solius Cyrilli inscribantur? Lux latenti veritati asseretur in dissertatione de synodis habitis in causâ Nestorii.

Quem in locum Nestorii ista spectent.

NEC CARNEM ITAQUE, &c.] Id ubique passim catholicis Nestorius, sed maxime in epistola ad sanctum Celestinum, asseribat: Aperte blasphemant Deum Verbum Patri quædam, tanquam originis initium de virginis simpesset, cum templo suo edificatum esse, & carni conspultum, &c. & in titulo sermonis septimi: Adversus eos, qui propter conjunctionem, vel divinitatem Verbi norrificant, vel humanitatem desiciant. In utramque locum intendit Cyrillus.

Confessio vniionis & c. vniionis olim indubitata rectæ fidei nota.

SECUNDUM SUBSTANTIAM, &c.] Græce est ἐκ τῆς οὐσίας. Moneo rursus hanc vnam vocem fuisse olim indubitata notam: aliæ etenim omnes torqueri possunt in sensu erroneos, & revera deortæ sunt a Nestorianis, hæc vna nunquam potuit; vnde mirum quam exotica fuerit

heterodoxis, quorquæ criminationibus oppugnata: atque hinc factum est, ut cum ἕως ἐσθ' ἁποφύτικον prætermissa esset a Cyrillo & Joanne in expositione fidei hinc inde scripta, inter incundam Ecclesiæ pacem, pax vifa sit pluribus catholicis suspecta, & Joannes dictus fuerit a suis vicisse causam, ut Cyrillus necessitatem habuerit purgandi se se, tum apud amicos, Acacium Melitenensem, Successum, Valerianum, Donatum; tum apud suos Constantinopoli apocripharios, quasi vel Orientalibus in sententia remanentibus consensisset, vel propter timidam quamdam dispensationem non satis animosè fidei causam defendisset.

Porto autem quod dixi, hanc vocem fuisse fidei quasi certam tesseram, factò probat Cyrillus. cum enim scripsisset: Vnitum ergo carni Verbum secundum substantiam consistentes; accedit statim ad refellendas omnes Nestorii sententias, artificiosè quidem, sed tamen invicte.

Nota vero interpretem Romanum aberrasse a mente Cyrilli, quam asseruit Mercator. hæc enim Græca: ἑνωθέντα ἑκ τῆς οὐσίας καὶ τῆς σαρκὸς ὁμολογοῦντες τὸν λόγον, ἢ αὐτὸν ὡς ἐκ τῆς οὐσίας, &c. Vertit ille. Quamvis autem Verbum carni secundum hypostasim faciamur, unum tamen adoramus. &c. quasi confessio vniionis secundum hypostasim adverteretur in speciem adorationi, ut vnius, & non eam potius inferat. Longe ergo melius Mercator: Vnitum ergo carni Verbum secundum substantiam consistentes, unum adoramus, &c. Atque hinc est, quod diximus sepe, Mercatorem, ut aliis de Latinitate concedat, vincere tamen fide, atque intelligentia.

Ennotatus interpres Romanus.

NON SEORSUM PONENTES.] Rejicit vniionem quam vocant moralem, seu ἡθελος ἀδιδωτος ἕνωσις, quippe quæ non sit ἐκ τῆς οὐσίας, sed inter duas per se existentes personas, modo ἡθελος conjungantur.

Rejicitur vniio solus dignitatis.

Nec item Christum specia-liter.] Rejicit & opinionem de duobus Christis, quorum alter ex Patre, alter ex matre, sola ἕνωσις conjunctis: quod sepe impugnat alio in loco a Cyrillo, non quasi id expressis verbis vspiam dixerit Nestorius, sed quod ex ipsius opinione de ἕνωσις ἁποφύτικῃ necessario sequatur reipla, quantumvis ipse dissimulet.

Solusque homonynia.

Nec illud dicimus.] Refutat &

Atque inhabitationis.

παν. ολι. 677. 678. 679.

παν. 680. 681. 682.

παν. 683. 684. 685.

παν. 686. 687. 688.

παν. 689. 690. 691.

παν. 692. 693. 694.

παν. 695. 696. 697.

παν. 698. 699. 700.

παν. 701. 702. 703.

παν. 704. 705. 706.

παν. 707. 708. 709.

παν. 710. 711. 712.

παν. 713. 714. 715.

παν. 716. 717. 718.

παν. 719. 720. 721.

παν. 722. 723. 724.

30 EPISTOLA TERTIA SANCTI CYRILLI

tertium modum *ἁπλοῦς ἐστίν*, quæ pura *ἁπλοῦς*, sive habitatio Verbi divini in homine, quæque fiat, ut homo non Deus quidem sit, sed Dei tantum, seu *θεοῦ ἐστίν*, quæ vox placuit Nestorio. Huic porro unionis modo alium Cyrillus opponit, quem *ἁπλοῦς* vocat, eique similem dicit, quæ proprio corpori animus conjungitur, seclusis, ut monent theologi, imperfectionibus.

Et *ἁπλοῦς*.

NON VELUT CONIUNCTIONEM, &c.] In Græco est, *ὡς ἐν ἀποστόλων*, &c. Est autem *ἁπλοῦς* apud Græcos, vel copulatio maris & femine; vel apud Basilium, societas conjugum, & vitæ civilis communitio; vel apud Chrysostomum, commissura membrorum; vel denique apud Cyrillum, coaptatio eorum, quæ continuari possunt, & *ἁπλοῦς*, seu appositio. Quæcumque vero significatione vox sumatur, aptior est ad tegendam hæresim, quam ad fidem exponendam: unde Cyrillus vocem ubique acriter exagitat, tanquam veneni plenissimam; & vero conjunctionem naturarum duarum in Christo, Theodorus Mopsuestenus, ipseque, dum adhuc erraret, Theodoretus, conjunctioni conjugum similem dixerunt.

Et *ἁπλοῦς*.

SED NEQUE DEUM, &c.] Arguit Nestorii dictum de Christo, cuius Verbum faciebatur Dominum & Deum, quasi non foret Christus ipse Deus & Dominus: habet enim hanc potestatem relativa vox, cuiusmodi sunt obliqui casus, ut distinctionem perinde ac oppositionem ponant inter ea, quæ dicuntur relationis extrema. Quare licet Deus vere

sit dominus humanitatis, non tamen Christi, nisi dux in Christo asserantur personæ.

CAVEMUS AUTEM DE CHRISTO DICERE, &c.] Verba quæ caveri dicere, Nestorii sunt, sermone primo, vel potius septimo. Rejicit autem, velut horrendum quiddam, unitatem *ἁπλοῦς* solam, ut quæ Christum omnino solvat in duas personas.

Et *ἁπλοῦς*.
Vide notas ad *ἁπλοῦς*.

CONFITEMUR ETIAM, QUOD, &c.] Confessio hic Dei passî, aperta est simul & calumniantis Nestorii convictio, & Procli defensio: ille enim catholicis calumniabatur, quasi assererent Verbum natura sua seu divinitate passum; iste propter fidei professionem vapulaverat atrociter a Nestorio.

Confessio Dei passî, altera *ἁπλοῦς* fidei nota.

IGITUR QUIA DEUM, &c.] Ex eo quod Verbum carni unitum est *ἁπλοῦς*, conficitur fisionis caput, ut quidem vulgo movebatur, Virginem sanctam esse *ἁπλοῦς*: conficit vero ita ut occurrat calumniis duabus, quas inde catholicis Nestorius, maximeque Proclo & Eusebio, struebat; & primæ quidem, quasi ab his diceretur, quod sensit Photinus, Verbum ex virgine duxisse existentie principium; secundæ, eguisse Verbum, ut esset, secunda hac nativitate.

Vide notas ad *ἁπλοῦς*.
consequenter Nestorii sermone, imo *ἁπλοῦς* ad primam. Ut & confessio *ἁπλοῦς*.

IN TRISTITIA PARES FILIOS, &c.] Videtur Cyrillus legisse Nestorii sermonem primum adversus Pelagianos, in eumque intendere, quandoquidem locus iste Genesios, lausque nuptiarum prolixè a Nestorio tractatur.

Videtur Cyrillus legisse Nestorii sermones contra Pelagianos. Vide notas ad *ἁπλοῦς* ipsum sermonem.

Ad anathematismos observatur hoc in loco nihil, quia quæ plurima notatu digna sunt, pertinent omnino ad differtationem de synodis, ubi quem singuli petant Nestorii tractatum, ostenditur.

Cur nihil de anathematismis observetur.

EPISTOLA NESTORII
EPISCOPI CONSTANTINOPOLITANI,
AD CELESTINUM PAPAM.

Argumentum epistolæ, quæ tertia Nestorii ad Celestinum.

NESTORIUS Celestino in causa Pelagianorum Episcoporum, qui ex Occidente pulsi Constantinopolim confugerant, duas epistolas scripsit, quas edidimus suo loco. Tertia ista, quæ tota est de causa Nestorii, nunc primum prodit, affertque historię multum lucis, ut merito videri queat certa regula, ad quam examinari debeant plurima, quæ ab ipsis etiam eruditissimis, vel obscure dicta sunt, vel non ita vere.

Tempus.

Datam oportet sub finem Novembris, nempe post indictam quidem ab Imperatore synodum generalem, sed ante allatas Constan-

tinopolim Celestini ad Nestorium decretorias literas; in ea siquidem, primo fit mentio indictæ ab Imperatore synodi. Indictionis autem decretum consignatur xlii. Kalend. Decembr. Theodosio XIII. & Valentiniano III. AA. CC. id est, die 19. Novembris ann. 430. Deinde non fit mentio literarum sancti Celestini, non omittenda utique, si acceptæ jam fuissent. Cum ergo datæ sint illæ Nestorio a quatuor Episcopis ex Alexandrina synodo missis die dominico, qui septimus Idus Decembris, debuit hæc epistola scribi eo temporis intervallo, quod est a die 19. Novembris ad diem 7. Decembris. Vide præfationem historicam.

Temporis ratio.

I. Exordium a calumnia in Cyrillum.

DIDICI honestissimum Cyrillum Alexandrinæ urbis Episcopum, propter libellos contra eum nobis oblatos, exterritum, ac sibi venantem latebras, ad evitandam sacram synodum propter hos ipsos libellos futuram, quasdam alias interea cogitationes excogitare verborum, & amplecti verba,

quæ sunt *θεοῦ ἁπλοῦς* & *Χριστοῦ ἁπλοῦς*, quorum alterum admittit, alterum vero, modo quidem de evangelii eximit, modo vero rursus admittit, hoc est, *Χριστοῦ ἁπλοῦς*, secundum quamdam, credo, prudentiæ nimietatem.

Ego autem & hanc quidem vocem, quæ est, *θεοῦ ἁπλοῦς*, nisi secundum Apollinaris & Arii furorem ad confusionem naturarum

II. Suam de *θεοῦ ἁπλοῦς* mentem dissimulare nititur.